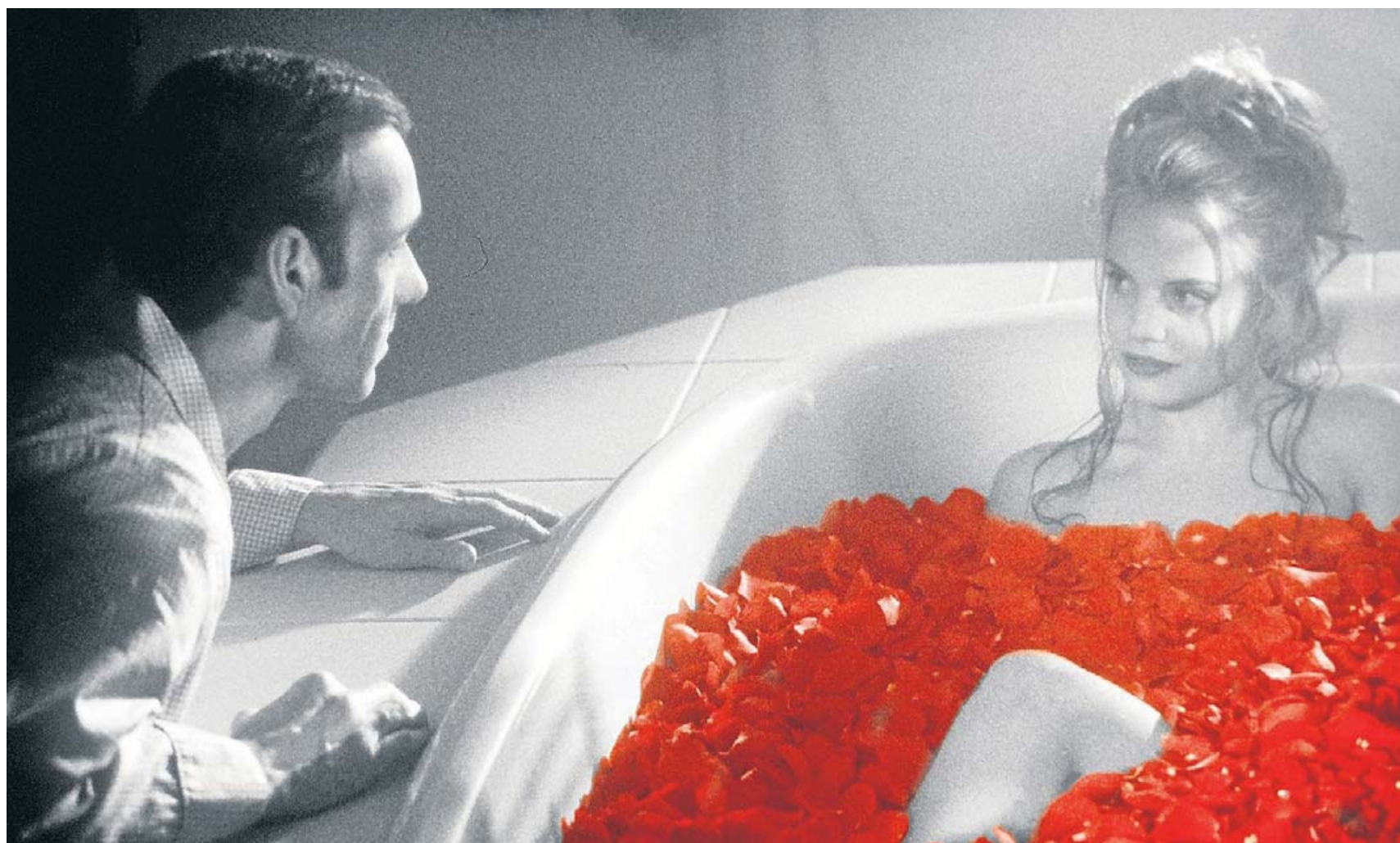

De la rosa només en queda el nom despullat

La rosa american beauty, una varietat que es va obtenir inicialment a França el 1875, reflecteix la fantasia a la pel·lícula *American beauty*, de Sam Mendes. Getty

Toni Vall

“De la rosa només en queda el nom despullat”

Amb aquest vers enigmàtic acaba *El nom de la rosa*, la mítica novel·la d'Umberto Eco. I la memòria em viatja fins al final de la fabulosa adaptació al cinema que va dirigir Jean-Jacques Annaud. Marxant de l'abadia destruïda per les flames, Guillem de Baskerville i el seu pupil Adso de Melk es creuen amb la noia que ha fet descobrir al jove els plaers de la carn. La veu en off, la del mateix Adso quan és vell i recorda la seva joventut, evoca aquell encontre, la bellesa subjugant de la noia, i només lamenta una cosa: que mai va poder saber quin era el seu nom. És el nom de la rosa, sí, o com a mínim així ve a tomb interpretar-ho, amb vers lliure i mirada ampla. La rosa és l'enigma, és l'amor i la seducció, és el misteri del que està prohibit i és la celebració de la conquesta. Per cert, que *El nom de la rosa* també és la història d'uns llibres prosaïcs, tancats en una torre, que emmetzinen a qui els fulleja. La rosa i el llibre, sí. Sant Jordi fulgurant.

La rosa és també la rosa de *La bella i la bèstia*. La rosa tancada dins d'una urna de vidre, la rosa encantada que és la guardiana de la maledicció de la Bèstia: només si algú s'enamora d'ell abans que caigui l'últim pètal serà possible el seu retorn a l'aparença humana. El conte clàssic francès el va portar al cinema Jean Cocteau en una versió de preciós esperit romàntic i fatalista, i, moltíssims anys després, Disney va fer florir un dels seus films més inspirats, més serens, més perdurables. Un relat sobre l'amor verdader, entapissat de fantasia i injectat d'imaginació.

Ara que hi penso, no és aquesta l'única rosa de Disney. A *Alicia al país de les meravelles* hi trobem aquell roser de roses blanques i els jardineros que les pinten de vermell. L'Alicia se'ls acosta i els pregunta per què les estan pintant. Resulta que es van equivocar en plantar el roser. Havia de ser de roses vermelles i no pas blanques. Si la Reina de Cors, geniüda,

capritxosa, tirana, se n'assabenta, ordenarà que als jardineros els tallin el cap. La Reina de Cors no té pietat, no coneix l'empatia, només l'egolatria. És l'antítesi de Sant Jordi, festa del carrer encès, del sol quasi sempre lluent, que compareix majestuós per indultar el descregut, el cínic, l'aprofitat i el mesquí.

Al protagonista d'*American beauty*, que és el nom d'una rosa, també l'indulten. Té una vida trista, imagina la seva jove veïna sobre un llit de roses vermellíssimes. Viu reprimat, no és feliç. Les roses se li apareixen com a catàrxis simbòliques. La seva esposa les cultiva i només pensa en elles i l'admiració que provoca als veïns. Els secrets i les mentides del matrimoni, la realitat i el desig. I la rosa, transversal entre

uns i altres, que ho explica tot.

De la rosa, en efecte, només en queda el nom despullat. Però també el record, la memòria i els dies que vindran. ●

•
A *El nom de la rosa* no hi apareix i a *American beauty* hi és pertot
•